

Hamlet ontroert, steekt en schuurt

THEATER

HAMLET VS HAMLET

Hamlet vs Hamlet van Tom Lanoye naar Shakespeare.
Door Toneelhuis/Toneelgroep Amsterdam,

regie: Guy Cassiers

19/3, Stadsschouwburg Amsterdam. Tournee: tga.nl

Iedere waanzinnige zin van Shakespeare/Lanoye is prachtig vertolkt.

De geest van Yorick is nooit ver weg. Waar Hamlet is, daar is de schim van de geliefde nar, de grappenmaker, de bultenaar, de figuur die Hamlet heeft gevormd en aangestoken als geen ander. Yorick staat achter hem en aait 'm over z'n bol. Het ziet er troostrijk uit en dat is fijn. Want Hamlet, de jonge kroonprins van Denemarken, lijkt zo oneindig eenzaam.

Tegelijkertijd is het Yorick die in Hamlet de kiem van verbeelding plantte. De verbeelding die de adolescente held van dit verhaal misschien niet altijd een goede dienst bewijst. Want ook bij Tom Lanoye – naar Shakespeare – is Hamlet niet zelden zijn eigen vijand.

Met *Hamlet versus Hamlet* voegt de Vlaamse schrijver een nieuwe toe aan zijn reeks Shakespearebewerkingen (*Ten Oorlog!*) en werkt hij nu weer samen met regisseur Guy Cassiers van het Antwerpse Toneelhuis. Wat een schoonheid levert die combinatie op, in taal, beeld én het spel van de acteurs, afkomstig van Toneelhuis en Toneelgroep Amsterdam. Lanoye schreef het stuk met actrice Abke Haring voor ogen, de voor hem per-

fecte belichaming van de androgyne adolescent. Hoe dat ook zij, het werkt, met het eerste woord dat ze uit, ben je met haar mee. Ontwapenend met dat kuifje, dat lijf dat grote daden wil verrichten, die geest die dat tegenhoudt. De woede, de twijfel, de verlamming, de teleurstelling: iedere waanzinnige zin van Shakespeare/Lanoye, iedere syllabe bijna, prachtig vertolkt, verklankt, verbeeld. Wat een concentratie, wat een beheersing.

En deze samenwerking brengt nog veel meer moois: Katelijne Damen als Yorick, die Hamlet wil waarschuwen (*Wat soms begint als machtige verbeelding/Verslindt zichzelf en wordt versla-*

ADVERTENTIE

OPDUK
LITERATUUR
SHAKESPEARE

ving aan/Bedrog en waan); Chris Nietvelt, de koningin, ingehouden rouwend om de slachtoffers rondom haar, zoals de gebroken Ophelia (Gaite Jansen). Roeland Fernhout, een heerlijk konkelende, gewetenloze Polonius, Eelco Smits als de losgeslagen oorlogsmachine Laërtes, al even verontrustend, onthutsend.

Het Deense hof wordt bij Lanoye een moderne samenleving die van binnenuit wordt aangevreten door corruptie en machtswellust, lafheid en gemakzucht. Een verrotte omgeving waarin een jongere generatie opgroeit die zich daarmee geen raad weet. Waar verbeelding wordt ingezet, theater wordt gemaakt – *Romeo en Julia*, *Mamma Medea*, *Antigone*, *Atropa*, kortom: Lanoye citeert klassieken én zichzelf – oorlog wordt gevoerd en

menig innerlijke strijd gestreden, gevat in meesterlijke poëzie. Tekst die ontroert en steekt en schuurt, zo herkenbaar en van nu.

Cassiers' encensering is puntig en helder en met een paar geestige ingrepen brengt hij ook lucht in de voorstelling. Scenograaf Ief Spincemaille geeft een subtiele hint naar het kasteel als plaats des onheils, de plek waar Hamlets vader werd vermoord en diens broer Claudius (Johan Van Assche) de kroon greep; maar zijn decor verandert in een oogwenk van spiegelpaleis in theater in slagveld in kerkhof. De wanden bewegen, de grond is van glas met daaronder het moeras: de verrotting. Het is ook hier dat er een gekke poppenkast wordt uitgespeeld, hier dat twee doodgravers hun malle conversatie voeren. En hier dat Hamlet de schedel van zijn Yorick terugvindt, alvorens hij zijn danse macabre inzet en besluit met: 'Ik ben.' Zo mooi.

Karin Veraart



Hamlet vs Hamlet, Toneelhuis/Toneelgroep Amsterdam.

Foto Jan Versweyveld